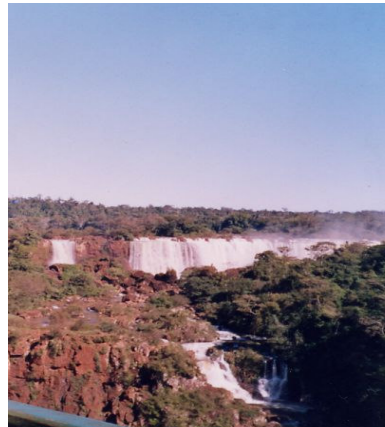

Portugheză, fotbal, carnaval, samba sau despre cultură și management în Brazilia

Lect. univ. dr. *Amedeo ISTOCESCU*

Rio de Janeiro

Cascada Foz do Iguaçu

Republica Federativă Brazilia este un adevărat subcontinent al Americii de Sud, cu cei 8,5 milioane km² și cu o populație de peste 175 milioane de locuitori, din care 70% populează partea de sud, respectiv de est a țării, lăsând nordul, dar mai ales bazinul Amazonului, aproape nepopulat.

A opta economie a lumii și a patra țară ca populație, Brazilia se confruntă cu incredibile contraste economice și sociale, ca urmare a unei extreme polarizări a claselor sociale. Clasa bogată deține reședințe luxoase, în cartiere exclusiviste, închise și bine păzite, în timp ce populația săracă trăiește în condiții greu de

imaginat, pe străzi sau în favele, amplasate în imediata apropiere a marilor orașe sau chiar în cadrul acestora în zone verzi, împădurite, înalte, sau pe pantele dealurilor, coborând uneori până în centrul metropolelor, așa cum se întâmplă în Sao Paulo sau în Rio de Janeiro.

Brazilia continuă să rămână, în ciuda gravelor probleme cu care se confruntă, cel mai mare producător de cafea din lume, cel mai mare exportator de zahăr, al doilea exportator de soia și cel de-al treilea exportator de carne de vită. Deși 45% din populația țării trăiește în condiții de sărăcie extremă, circa 1% din totalul proprietarilor de terenuri dețin 40% din terenurile cultivabile și cultivate, iar aproape jumătate din suprafața cultivabilă rămâne anual neutilizată în scop agricol. Regiunea de nord, dar mai ales cea de nord-vest, a junglei amazoniene, rămâne, de decenii, cea mai slab dezvoltată și deci cea mai săracă.

Brazilia a intrat, așadar, în mileniul al treilea cu un sistem de ocrotire a sănătății el însuși bolnav, întrucât o treime din populația țării nu are acces facil la servicii sanitare decente, cu o supraaglomerare urbană sufocantă - circa 18 milioane locuitori în marele Sao Paulo, circa 8 milioane în marele Rio de Janeiro - cu o exploatare abuzivă și necontrolată a mediului, mai ales a pădurilor din bazinul Amazonului, cu o violență urbană în continuă creștere, ceea ce conduce la atacuri armate în scop de jaf și de crimă produse în plină zi și în fiecare zi, din ce în ce mai des, cu o corupție generalizată, afectând direct interesele populației, dar și pe cele ale întreprinzătorilor brazilieni sau ale investitorilor străini, cu un trafic ilegal de arme, mai ales cu sprijinul populației din favele, adesea neînregistrată oficial, și deci putând fi anihilată fără urme și fără urmări, cu o creștere exponențială a traficului și a consumului de droguri, tot cu sprijinul celor defavorizați din punct de vedere economic, dar și al autorităților corupte, cu o povară continuă a foarfecii prețurilor, care creează dificultăți balanței comerciale, cu o relativă izolare pe continent, plasată între țări care au ca limbă oficială spaniola și nu portugheza.

Comerțul exterior și turismul, sectoare ale economiei care s-au dezvoltat mult în ultimii ani, reușesc să alimenteze bugetul de stat cu o parte din sumele necesare susținerii volumului enorm de cheltuieli ale statului.

Brazilia este o federație în care o putere substanțială revine celor 26 de guverne ale statelor componente și care cuprind 5656 municipalități. Puterea executivă este asigurată de Președinte, dar și de un for legislativ bicameral, Congresul.

Amestecul etnic brazilian a generat, în timp, o populație cunoscută pentru spontaneitatea, prietenia și pofta sa de viață. Se afirmă chiar că, în lume, nu există popor mai prietenos, mai săritor și mai relaxat decât cel brazilian. Timpul nu reprezintă un factor important sau o prioritate în Brazilia, iar un zâmbet amabil poate rezolva orice.

Ceea ce unifică Brazilia este limba portugheză, pasiunea frenetică pentru fotbal, Carnavalul – sursă inepuizabilă de bani, locuri de muncă și divertisment – și samba.

Brazilia este, oficial, o țară catolică, dar se manifestă o interesantă flexibilitate și diversitate a numeroaselor secte și religii complementare. Catolicismul, ca și religiile africane, au fost introduse în Brazilia în perioada sclaviei. În prezent, în toată țara, dar mai ales în regiunile sărace, a penetrat biserica evanghelică. Populațiile de origine precolumbiană, izolate în regiunea amazoniană, și-au conservat însă și religiile animiste ancestrale.

Ca atare, în Brazilia, alături de limba oficială, portugheza, se întâlnesc astăzi alte 180 de dialecte ale diverselor triburi, dintre care 130 sunt în pericol de a dispărea rapid, întrucât grupurile etnice care le folosesc au, fiecare, sub o mie de membri.

Brazilia, mai mult decât alte țări, este plină de contraste, astfel încât o călătorie aici trebuie pregătită cu grijă, astfel încât, pe de o parte, călătorul să nu fie copleșit de enormele probleme ale țării, dar nici să le ignore, iar pe de altă parte, să se bucure de frumusețea incredibilă a peisajului, atât în marile orașe (este aici cazul orașului Rio de Janeiro), dar și din regiunile tropicale, cum este cazul cascadei situate la granița cu Argentina, pe râul Iguazu și cunoscute în Brazilia sub numele de Cataratas do Iguazu.